

ТАРМЛАДН

ХУМОРИСТИЧНО-САТИРИЧАН ЛИСТ.

Број 4.

У Новом Саду, 15. јуна 1907.

Год. I.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

П—ћ: Да гу видим бре, тај твој дугачки језик! Видиш бре, што ти је се фаћа, кад се противу више власти жалиш!?

Шовенима.

Слобода једнакост, братство,
Веле свуда сви Мађари,
Па како је онда можно,
Да шовенство измеђари,

За свој језик борили сте с',
За команду — колко дана?
А народ је грб'о, плаћ'о,
Запитајте сиротана.

А Србима, Хрватима
Ви мислите језик сећи,
Тргните се, тргните се
Можете се — и опећи.

За веру и језик лепп,
Србија је на коцу гин'о,
Ни свирепства азијатска
Не створише од њег' оно.

Па ко диже данас руку
На Словена, тог јунака?
Један Чива, ког би Словен
Ногом у тур, по сто така.

Нек' Помођи размисли се —
С Чивутима шта се збива,
Нека мало расхлади се
Тај ватрени Мађар-Чива.

У свету се свашта збива,
Данас јесмо — сутра нисмо,
Мож' и слепац прогледати —
Нек' размисли мало Чива.

Нек' размисли мало Чива,
Тај побратим нашег Јаше,
У Румунској шта се збива
„Циње минће“ — Румуњаше.

Шта све Чиве с нама раде,
Данас слепци још не виде,
Мађар бежи Америци,
Зло не чека, напред иде.

На прагу је; потражиће
У слободи, братству спаса,
Потражиће и једнакост
За све — опште право гласа!

Стармлади.

МИЛИ НАРОДЕ!

Пре кукурузије бербе а за време упражњене патријарашке столице, када митрополијом буде управљало Његово Високопреосвештенство Господин епископ Гаврило, — кратко време још и владика вршачки — одржаће се у патријарашком двору, а у синодалној дворници велики народни радикални збор, са овим поучним предавањима:

I. Предавања свештених лица.

1. *Метод веронаучне наставе* . . . . . говори поп Јоца Магарашевић.

Примедба: сам г. говорник долази целе године на часове веронауке, па ипак свако дете зна пред протом на једно питање да одговори; узимају се црквене заповести, које је на стечајном пепиту случајно и г. говорник „знао“.

2. *Кађење у цркви, штепан ушцај дима и ракије, као лек против сишње* . . . . . говори прота Сава Стојаковић.

Примедба: после предавања предложиће овај даровити члан саборског одбора, који је својим многостраним знањем помогао спремање законских предлога за прошли туцидански сабор, да се кађење у црквама укине. Предлог ће свој поткрепити говорник лечничком сведојбом дра Продановића, који због »кађења« не може у цркву да иде, већ је код куће пасиван члан своје цркве. — Моле се слушаоци, да овај предлог приме ма са цигло једним гласом већине.

2. *О цијанстиву и примерном владању* . . . . . говоре наизменце поп Милан пл. Младеновић и Н. Аћимовић, чланови антиалкохолног друштва.

Примедба: ово ће предавање бити врло занимљиво. Говорници ће на молбу приређивачког одбора гледати да се постарају и за очигледну наставу.

На том збору ће учествовати и један прота из једне вароши — који ће држати предавање из кибицовања.

4. Осим тога ће вршачки поп Божка држати говор: о арендању „јефтине“ земље, о архитектури, и напоследку и о „радикалском свој своме.“

5. Др. Двоплатац ће држати предавање — о практичности прозора за бацање кроз пети неког високог лица „о дуплој плати, гласовиру, о гуштерој улици, и т. д.“

6. Његова „бити имајућа“ светост Габор Пишпек ће држати предавање из „танц-шула.“ Нарочито ће се изнети велики значај „дипел-полка“ по Српство.

После ових предавања долазе:

II. Предавања световних лица.

1. *Како сиротиња кромишр, шако сиротињу адвокати — гуле*..... говори Др. М. Миладиновић, адвокат на расположењу.

Примедба: говорник ће бројевима показати, како „неки“ адвокати урачунавају дангубу, прилепливање белега, резање артије, умакање пера у мастило и т. д. и напослетку ће навести један број, под којим је банеки сто само једнога такога адвоката ставио писарима на расположење. Забрањено је распитивати, ко је тај јединац.

2. *Народност — и глупост*..... говори Др. Н. Ђурђевић.

Примедба: говорник ће се послужити животом двојице славних презимењака и доказаће, како је пробитачно бити православни Хрваш, ако то прилике захтевају, да у почетку политичке каријере треба бити највећа опозиција, па после »због што се тиче« скочити у владину странку и онде своје народносне атоме умиривати добром зарадом. За овим другим примером пошао је онај први, како се то јасно види из наведене биографије, но да јавна бележничтва остану у фамилији и да то све поштеније, буде предлажиће говорник, да своје Српство оставимо сасвим на пр. Босанцима, нека њих због те глупости затварају. Предлог ће се изнети „ни по бабу, ал за стричевима“ и говорник се нада, да ће са 41 гласом бити усвојен.

3. *О народној просвети*..... говори учитељ Ст. Бенин.

Примедба: говорник ће изнети живот једног народног просветитеља, који је у жеђи за науком присвајао туђе књиге и туђе непотребне ствари као на пр. „сребрни есајџ“, продавао и набављао артију за писање чланака у три начелно противна листа. Име тог просветног пијонира неће се ни на опште захтевање споменути. После одржаног предавања позваће тај говорник са цвикером на носу све присутне, да дођу у упражњено патријарашко добро Даљ, да се онде спроведе радикална организација. Довољно ће бити, ако дође 41. слушалац.

— 4. *„О кеси и каси“* — поучна предавања из румунског романа „шапће опће“ друштва »Страда« — предаваће чувени финансијер Кеста Колера, звани пацов.

— 5. *»О приходу народних забава«* — не зна се, ко ће држати говор, пошто је ствар одвећ шаљиво тугаљива.

— 6. *„О Браштиву“* — ће држати говор сам Милетићев зет.

III. Врло занимљиво, врло важно и врло страшно.

Жива слика.

После одржаних предавања свештених и световних лица приказаће се на балкону патријарашког двора „неко“ са ножем у руци, у оделу вацких робијаша. За то време ће звонити оно највеће звоно на саборној цркви, што говори: де-фрау-дант, како би се та жива слика насмејала. — Присутна женска публика умољавала се, да најпре врисне, кад види нож, а за тим, кад види у каквом је оделу та жива слика, да плаче бар толико, док сузама својим опере на народном дому траг оног четрдесет и једног. Пошто жива слика неће бити осветљена бенгалском ватром, то ће ју осветлити својим говором захвални автономни ученик Др. Св. Новак.

Напомена. 1. Приступ на овај збор имају само радикали и они, који ће се обвезати, да ће бити радикали. Карте за збор делиће професор Миљшевић и сваки ће учесник добити на дар књигу „Јунак од мегдана“ или „О узроцима злочина“.

2. Пре и после предавања одговараће за намештеним столом код велике чесме на сва питања гледе бивше карловачке шпаркасе г. г. Др. Др. М. Михајловић и Ђ. Красојевић. Први — брисањем цвикера, а други — глађењем браде.

3. Високопросвештени господин администратор отвориће све подруме и у великој милости својој дозволиће свакоме по двореким одајама да прошета и пролешка. Затворена и неприступачна ће бити само дворека капела, јер ће се пред њом наместити гардероба, у којој ће прота Божја и земунски доктори облачити живу слику.

4. Приређивачки је одбор изабрао за овај збор, колико је било могуће, говорнике у ширем смислу из уже Угареке, а у ужем смислу из шире архиђијецезе. — Постарало се за „радикалску банду“, која ће свирати српске игре: чардаш, кертанц а неће фалити ни »џипел полка.« За јело ће се постарати гостионичар Јожика Мајер, биће паприкаша шолета — и других радикалских народних јела.

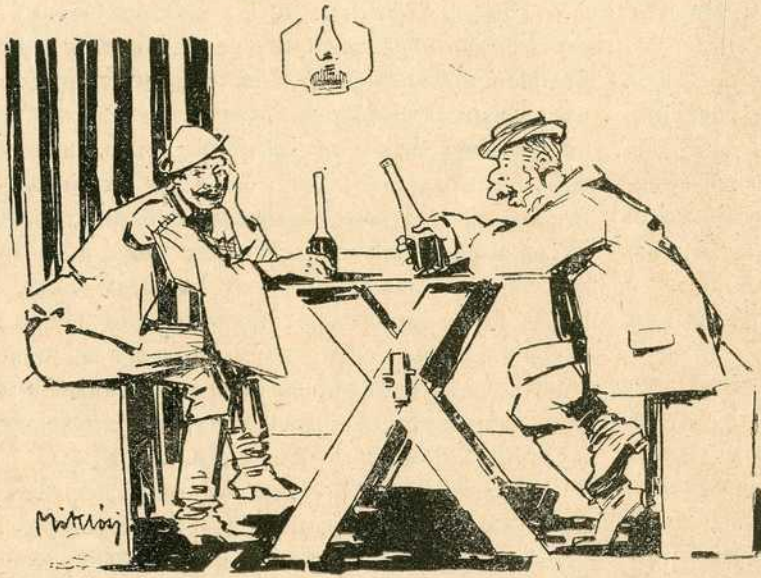
Позор! Не пропуети, народе, ову прилику! Дођи, види, чуј и приступи у наше коло!

С радикалским поздравом

Одбор за приређивање „народних забава.“

*) Чекамо те раширеним рукама, а без ножа у целу!

Кумек Јурек и Пишта Бурек.

Јурек: Кумек, Бок и Хорвати!

Пишта: Нштен елгеше а Мађарокат.

Јурек: Живила Хорвацка и њезина права!

Пишта: Јурек бачи, треба кенд једна солга?

Јурек: Је, мој дрогец, мени слуга треба, ама ти не знаш никај по хорвацки с моји чељадни диванити, не би могао ти дрогец при нас ву целој Хорвацкој добити место за слугу; изним на хајз-либан за бејамтеров. Ту кумек Пишта никај хорвацки не треба да знаш диванити. Само треба да знаш рећи по хорвацки: Халгаш Не угаш! Шути на плати. (*Кучице се.*) Бок, кумек!

Кривоносим хазафићима.

(Поводом нападаја на Вајду.)

Подигли се кривоноси:

Ритари и старивари,

Кафташ доле, долму горе,

Због гешефта — сви Мађари.

Па под плаштом родољубља

На Словене диже с' хајка,

А кожу нам свима гуле,

Жалосна нам наша мајка!

Још нас Чивут није био,

Ти мекушци и гадови,

Али живе још Словени,

Запамтите то — жидови!

Србенда.

Епиграм.

Ођу — не ћу, ођу.

Не би — овај — било —

Овај — лоше

Да сазидам — овај

које — боше.

Пашић

диплом. зидар кућа на ћошак
и по мало министар.

ПРИЧА О ЗЛУ

(радикалском, разуме се.)

У недавно доба, кад зло беше мало,
Грдним је камењем светом корачало,
Па је тим камењем људе папало,
Неког заспало, неког претрпало,
Ал' наскоро за тим, ето муке клете,
— Јер се чак и људи полако памете —
Познаше камење и узроке праве,
Увидеше, шта им разбијало главе,
И преко чега се тол'ко спотицали,
Па су се камењу с пута уклањали.

Клони га се мунко, дете, цура, жена,
Те **на зло** наишла рђава времена,
Тако **омражено**, не зна куд да иђе,
Дошло му је скоро, да си главе дође,
Тада и опета промена се збила,
Нека даљна тета зло је походила.

„Па како си, рано? Добро? Није? Него?“

„Ох, не питај тето, јер је преко јето,
Наскоро ћу рећи: збогом остај свете!
Чак и глуши људи већем се памете,
Камење ће моје на ме да се свали.
Клоне га се људи, јер га упознали;
Не могу да једем, не могу да спавам,
Шта ћу, мила тето, већем очајавам?“

*) Оригинална Јашина песма, у којој нисмо ништа мењали. — Пр. Ур. „Стрмл.“

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Вести из места и са стране.

Био на ћабу. Овдашње једно умиљато јагње, које више оваца *сиса* — а име му је ... ових дана је био код *Насрадин*-хоће чок Јаше, на ћабу. Том приликом је то »јагње«, што воли неке поте да мечи — забљештило познату циганску песму из „Заставе“ од Исидора Бајића:

»Још да ми је лице бело — тарам ти ја чимај
»Да залудим цело село — тарам ти ја чимај.

Штално питање. Шта би с приходом од народних забава. Ко њега здипи? Ко ли заташка јаван рачун?

Један приробивач народне забаве, који се чуђи, пита га је снашло, па вели: „Сви смо ми поштени, само новца нема!“ — а рачуна ни толико.

Плуг. Овдашњи наор Тапавица, који је познат нашем свету као произвађач и набављач трулих дрва за огрев, проклијалог кромпира, оснивач творнице киселог купуса, и чувени баштован, који производи зелене краставце као бундеве — и посредник чувене извозне куће „Јожи Шолет Балафи и Јаков Сножем“ — која извози за Пешту краставце, и друго „зелено воће“, — пронашао је плуг, који може по фата дубоко да оре. Плуг је врло јефтин — а варош га је откупила рећи, будушто за 40.000 круна чисте — штете. — На здравље ти памет, домаћине!

Русанда. Овдашњи трговац цвећа Војин Јовановић јавља нашим варошким представницима, да ће усљед »лековите воде« која му је у башту надошла, још овог месеца отворити блатно купатило. Варошко представништво може блато бесплатно употребљавати, а може га и својим кућама носити, само се умољавају да воду оставе, у колико Војин сад мисли у место расада цвећа, да очува семењак жабаца, сомова, и других „мањих и већих риба“. Издаје месечне карте за риболов, жабоједи добијају бесплатно карте. Блато за каљување свиња, може добити свако, ко год осети ту потребу.

Послали га у Америку. Ревносни продавац »Стармладог«, који је продавао доста бројева у Новом Саду, никако није ишао у густ нашој »биргер-партаји«. Петљали су га неколико пута у полицији, код биргемајстора, а по његову казивању имао је част и код феишпана да буде примљен у аудијенцију. Полицији се нарочито није свидела узречица продавчева, кад год би Јаков био у »Стармладом« насликан, а он је, нудећи »Стармладог«, викао »Ево га Јаков!« »Види, страна, свога сина!« Али шта ће кукавац испродао је све новине, а напослетку је и *сам себe продао*, — те путује за Америку. „Неко“ га иселио.

Мађаризирао се. Стеван Бенин, учитељ и радикал, мађаризирао се ових дана, како то Браников дописник из Вршца јавља, на: Kasi-kovics Benő de Gatyarosky.

Варошком представништву. »Ми знамо, да ви волите да опраљате варош и да је то и самог феишпана врућа жеља — па вас питамо, кад мислите опраљати Хаџић-Светићеву улицу, у којој се ми становници те улице одавно продуцирамо пентрањем, тако, да сам се најпоследње морао иселити у гуштерову улицу.«

Нови Сад и Гложањ, 10/VI. 1907.

Др. Двовлашци.

Преузимање радње. Овим јављамо свима снимачима Чивутима, који су досада давали своје швиндлерске календарске огласе у календарима Браће Поповића, да је иста фирма пала под стечај (банкротирала) и да смо ми из чистог родољубља за буђење српске свести преузели ту трговину са огласима. Јанке, Ришке, Јајтелес, avanti! »Свој своме!« Матица Српска. Огласе треба слати на уредника, огласа Ј. Живојновића, иначе провесора новосадске српске гимназије.

Крашковици.

Господин: Види, види, молим те, помрачење сунца! А у календару »Раду« ништа о том не стоји.

Стрелице.

— У Русији су опет распустили Думу, јер се ушло у траг, да су завереници седели у Думи, те их растерали. Они истина да су и без тог распушта посланици Думе и сувише распуштени, али опет је смешна та царева наредба, јер ето узмимо на пр. Србију! Краљ Петар баш напротив окупио око себе саме заверенике, па не да их влада мисли затварати, него их чак у „везде“ кује и награђује.

— Каже да и у војсци постоји тајни револуционарни комитет — и да има много завереника и међу официрима, но да се не може дознати који су. Ето у Србији н. пр. и знају који су — па која им је вајда.

— Него и то је у Србији смешна ствар са Пашћевом оставком. То је на сорту оне деце игре „узимало давало“ — е том незнатном разликом, што Пашћ, као вођа радикала, само узима а не даје. — Баш као и наши радикали.

— На угарском сабору, у расправи о железницама посланици ерпекс самосталне странке говоре ерпекс. Мађарске шовене хвата трољетница слушајући лени и миловучан ерпекс хрватски језик. Векерле све скаче од радости, а чивутски Мађар Шомођи, вели, то су наша браћа радикали мало друкчији хазафићи. Они чак и у основним школама неће да чују ерпекс језик него траже мађарски језик.

— О Црној Гори — стижу гласови све црњи и гори, па ако влада тако црни гласи даље буде трудила се да га очува — један пут ће ипак сасвим зацрнити — или Црногорцима или влади.

— У Босни се опет пролила крв. Бадава види се, да Швабо воли туђу крв да види на свом памуку. Али како крв није вода, — то би добро било да је мало штеди, — јер се може упремати од крви. Ако то тако потраје, каида ће ту требати неки бербери за пуштање крви. Хајд, хајд... тражи Шваба ђавола!

— Хашка конференција мира се опет састала и тражи „мир“ и разоружање. — По свима изгледима, како се чује, да ће Јапанци предложити, да освојитељи могу себи присвојити власт над окупираним земљама а како ће Русија због Манџурије а Американци због Кореје противити се Немачка опет подупирати јапански предлог — сав је изглед, да ће се та конференција свршити са европским ратом, који би се могао назвати по Тилстојевом рсману у место »Рат и мир« — „Мир и рат“.

— Међу тим, као што један радикалеки тунгуски дипломата јавља, да је најмирољубивији ерпекс народ и његов набеђени вођа Јаков Сонић пристао на мир и одмах положио оружје т. ј. „историјски нож.“ Вели њима ће језик заменити оружије. — Истина ту их и нико не разоружа, а то је изигравање закона о светском миру.

Један пољубац — и последице.

(Ухваћен на фонокинематограу.)

— Јао, Васо, соколе мој, што си тако несмотрен! А да нас је когод видео?

— Не бој се, голубице моја, није нико видео. Чак и ти си зајмурила.

— Знам, ал ти си соко, па ме можеш уграбити!?

Тако је и било, сироту голубицу уграбио соко — голубу испред носа.

„Ала тужно голуб гуче
Што му соко — голубицу одвуче!“

Једној кукавици.

Зар се и ти Србом зовеш,
О бедниче овог света?
Зар смо дотле дотерали
После бурних пет сто лета?

О умниче шупље главе,
О »Србине“, зла ти мајка
Зар на Српство да се диже
Тако гнусна, подла хајка?

... И порече српску мис'о —
После бурних пет сто лета,
Што је Србин крвљу пис'о,
О бедниче овог света?

Септовашки Србобранац.

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

Политичко шеврдало.

У
Н
И
В
Р
С
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
В
Л
И
О
Т
Е
К
А

Име ми је Јаша*),
Волим паприкаша;
Специјал сам био
Па се прерушио, —
Све „због што се тиче“
А свет нека виче,
Кад је мени стига,
Па ме није брига.

Зет сам Милетића,
Играм хазафића,
Мађари ме воле,
К'о и Срби доле.
На Полита с' ердим,
Самосталце грдим,
Све „због што се тиче“
А штампана нек' виче, —
Кад је мени стига —
Па ме није брига.

Ја Србију лажем
Босни друго кажем;
Грдим са Словени,
С Чивути, шовени.
Све „због што се тиче“
А сав свет нек виче,
Кад је мени стига
Па ме није брига.

Кад црно, кад бело,
То ми је начело,
Не треба ми масла,
Ја се држим јасла.
А свет нека виче
А шта ме се тиче,
Кад је мени стига
Па ме није брига.

* Скица модела за споменик.
Пр. Ур.

Потребно је.

— Јоцо, Јоцо, та ти си се опет опио!
— Па овај, молим покорно, у овом опаком и
строгом свету, потребно је човеку мало — олак-
шавајуће околности.

*
Радикали се строго држе демократског на-
чала: да изједначе свет. За то се и труде, да од
великих људи створе мале, а још више да од
малих створе »велике«.

Једно писмо Ђурђа Црнојевића!*)

„От нас Христољубиваго и многотрадалнаго Ђурђа, господара Зети и васе поморскије страни васем властелом велим и малим и васем људем богохранимаго града Оногшта сирјеч Никшића — пјелив и поздрав. И да буде знано, како разумемо о искуству заморских људеј о печатанији књиг јешче ва љето от сотворенија мира 7001, жеке јест от ваплштенија Бога Слова 1493. И како отачаство наше тјеснимо биваше силами агаренскими, и како супостат а не брат отврже се от вјерности наше и част људеј наших преда султану агаренекому, и како оспрјехом.

Но, помоштију Божијеју и великаго угодника божија светитеља Савви васеми силами трудихом се и обретохом печатњу књижну и људеј печатному искуству вједуштих.

И како се напечата књига „Октоих“ ва Обоје. И како се рашири и процвате књига и провјештеније ербекоје до данас.

А ви, људије Оногштане, властеле велици и мали, власци, отроци и себри по васех есех и васех окрет Оногшта зпца априлија числа 9. сего года са јаростију великоју придосте где књиги печатајут се и разористе дјело руку мојеју аки Тит безбожни што разори Јерусалим и храм свештени.

И како разумејет светитељ наш велики и убивајет се по чадах својих и елазми горкими заливајет се.

И како приде к нама Атила, цар Хунов и како разуме за сатворенија ваша и обрадова се ва души својеј велми.

„И како Атила цар расточи похвали многије васем вам људем Оногштанем велицем и малим за продолженіје работи јего.

„И како дојде Синаи-паша и како разуме за подвиги ваше и вазвесели се ва души својеј и расточи вам похвала многије.

„И како обрече Синаи паша ходатајствовати пред властију ва Бјелиграде, да се наградет ордени великими светитеља Савви најдостојњејши кир Ђуза и кир Лазар, а ордени малими васи прочи бивше при разоренији.

„А књигу сију господства ми писах, како се покајах о гресеје, што обретох из чуждих земљ искуство о печатанији књиг и што предадох вам искуство сије, вам, најдостојњејшим посљедником Атили Царја.

Дано ва љето 7415.

Ђурађ, многотрадалац“
(из архиве Абул-Абаза).

* Рукопис и интерпункција измењена.

ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА.

Ј. М. у К. Што се тиче, тога ми смо готови у цркви на причешће се заклети, да ми ни од кога једне паре нисмо примили нити примамо, али је света истина, да они не би смели таку заклетву положити. У осталом баш ових дана се опет показао рог од јасала: железнички оглаен.

Ш. Л. у С. Ми верујемо да вам је неко рекао, да ви имате дара за писање песама, али верујте да вас је дотични слагао. И то крупно слагао, како да вам кажемо, — од прилике, као моргенача што данас лаже. Али ако вам је баш жеља, да је видите штампану, пошљите је на „сметиште појезије“, вршачки „Продољуб“, па ћете још и хонорар добити, а ми ћемо је после отуд већ прештампати под рубриком „Из гњаваторске појезије.“

Ш. Н. Умољавају се сви, који наш лист добијају и читају, програм листа одобравају, да буду тако љубазни па да се и они с нама напаше и пошаљу претплату, па било две круне па четврт, или 4 к. па пола године, а не ћемо се ердити ако неко учини виц па пошаље па целу годину претплату, као што су и. пр. Геца Дунђерки па и други наши „родољуби“, нарочито новосадски — учинили. Инак уговорине — више нема. Ако неко баш воли мушта читати новине, нека се обрати на земунску „Народност“ па ће добијати лист бесплатно, и уверити се да је тај лист баш добар, а што је најглавније, јефтин.

Дао сам у штампу књигу:

Просветни надничари

хумористичне причнице из живота
путујућих глумаца.

Цена је књизи 1 круна.

Скупљачи претплате добијају 50% попуста у књигама, тако да ко купи:

2 претплатника, добија 3 књиге

4 „ „ 6 „

10 „ „ 15 „

Новац се шаље на деопшарско друштво „Браника“ — за рачун

Петра Крстоношића, Нови Сад.

„Стармлади“ излази сваког 1-вог и 16-тог сваког месеца. Рукописи се шаљу на уредништво. Претплата се шаље на администрацију „Стармлади“ у Нови Сад (Ujvidék), Хаџић Светићева улица број 8.

УРЕЂУЈЕ: СТАРМЛАДИ.

Одговорни уредник: Петар Крстоношић.

Власник и издавалац: М. Крстоношић.

Штампарија д. д. Браника, Н. Сад.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

WWW.UNILIB.RS